

Asuntokunnilla velkaa enemmän kuin ennen

LAURA JOKISALO
YLÄ-SATAKUNTA

Parkanolaisten, karvialaisten ja kihniöläisten velkailanne on samankaltainen kuin koko maassa yleensä. Velkaa on huomattavasti enemmän kuin vuosituhanen alussa.

Tiedot selviävät Tilastokeskuksen uusimmista, kuntakohtaisista velkaantumistilastoista, jotka julkaistiin kesäkuun lopussa. Tilastot kattavat vuodet 2002–2018, ja summat on esitetty niissä vuoden 2018 rahassa.

Viime vuonna parkanolaisten velkojen määrä oli yhteensä 94 126 299 euroa. Velallisia asuntokuntia oli 1 407 eli velkaa oli keskimäärin liki 66 900 euroa. Vuonna 2002 velkaa oli yhteensä 62 063 187 euroa eli keskimäärin 38 300 euroa per asuntokunta.

Karvialaisten velkojen määrä oli yhteensä 47 995 279 euroa. Velallisia asuntokuntia oli 504 eli velkaa oli keskimäärin noin 95 200 euroa. Vuonna 2002 velkaa oli yhteensä 30 362 821 euroa eli keskimäärin 55 900 euroa per asuntokunta.

Kihniöläisillä oli velkoja yhteensä 26 426 007 euron verran. Velallisia asuntokuntia oli 387 eli velkaa oli keskimäärin miltei 68 300 euroa. Vuonna 2002 velkaa oli yhteensä 19 607 823 euroa eli keskimäärin 40 100 euroa per asuntokunta.

Sen sijaan velallisia asuntokuntia oli Parkanossa ja Kihniössä vähemmän vuonna 2018 kuin vuonna 2002. Parkanolaista asuntokunnista velkaa oli viime vuonna 43,7 prosentilla ja kihniöläisistä 43,3 prosentilla. Vuoden 2002 prosentit olivat Parkanon kohdalla 48,8 ja Kihniön kohdalla 50,1.

Karviassa velallisten

Ylä-Satakunnan alueen asuntokunnilla oli velkaa yhteensä yli 168 miljoonaa euroa vuonna 2018.

asuntokuntien määrä on suurin piirtein sama kuin 2000-luvun alussa. Vuonna 2018 velkaa oli noin 43,2 prosentilla, vuonna 2002 noin 43,7 prosentilla.

Koko maan tasolla asuntokunnilla oli velkaa viime vuonna melkein 123 miljardia euroa, keskimäärin noin 86 000 euron verran. Velkaa oli 1 429 174 asuntokunnalla eli 52,8 prosentilla kaikista asuntokunnista.

Vuonna 2002 keskimääräinen velan määrä oli noin 43 900 euroa, ja velallisia asuntokuntia oli tuolloin 54,7 prosenttia kaikista asuntokunnista.

Ei kerro koko totuutta

Tilastokeskuksesta kerrotaan velkaantumistilastojen perustuvan vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kat-

tavaan kokonaisuuteen, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista.

Koko kuva veloista ei kuitenkaan selviä tilastoista, sillä niiden aineistoihin eivät sisälly pikavipit tai jatkuvat luotot, joita ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa

käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä.

Suomen Pankin vanhempi ekonomisti **Johanna Honkanen** kertoo, että keskuspankki kerää tietoa ainoastaan Suomessa toimivilta luottolaitoksilta.

– Valitettavasti emme kerää tietoa luotoista aluetaolla.

Honkanen sanoo Suomen Pankin tekevän aika ajoin ar-

vioita kotitalouksien yhteenselkityksestä kulutusluottokannasta, joka ottaa huomioon myös muiden luotonantajien kuin suomalaisten pankkien myöntämät luotot. Vuoden 2018 lopussa kotitalouksien kulutusluottokanta oli arviolta 21,7 miljardia euroa, ja tällä hetkellä kulutusluottojen osuus on 14 prosenttia kotitalouksien yhteenselkityksestä lainavelasta.

”Sosiaalinen luotto toimiva keino”

LAURA JOKISALO
YLÄ-SATAKUNTA

Hallituksen tavoitteena on laajentaa sosiaalinen luotto koko maahan. Kyseessä on yksi keino, jolla yritetään kitkeä suomalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisen luotto on tarkoitettu välttämättömiin menoihin tai laskujen ja velkojen maksuun, ja se voidaan myöntää pienituloiselle ja vähävaraiselle yksityishenkilölle, jolla on riittävä maksukyky lainan hoitamiseen. Luoton voi saada vain, jos oma kunta sitä tarjoaa. Tällaisia kuntia on noin kolmisenkymmentä.

Talous- ja velkaongelmiin apua tarjoavan Takuusäätiön toimitusjohtaja **Juha A. Pantzar** sanoo, että sosiaalisen luotto kannattaisi ottaa

käyttöön kaikkialla maassa.

– Kaikki kokemukset sosiaalisten luottojen käytöstä osoittavat sen olevan toimiva keino tuoda joustoja pienituloisille ihmisille hankintojen tekemiseen kohtuuehtoisesti ja velkojen järjestelyyn.

Pantzar korostaa sosiaalisen luoton yhteiskunnallista merkitystä. Kuluttamisen muuttuminen on synnyttänyt uudenlaisen rahanlainaamisen ja luotolla ostamisen liiketoiminta-alueen, jota digitalisaatio on osaltaan kiihdyttänyt.

– Rahaa on tarjolla jatkuvasti, helposti ja paljon. Valitettavasti näissä tilanteissa, joissa luottoa on tarjolla kaikille ja yhtä helposti, rahan hinta muodostuu sen mukaan millainen on kunkin asiakkaan riskikerroin ja ole-

tettu takaisinmaksukyky.

Toisin sanoen vähävaraisimmat maksavat yleensä luotoistaan eniten.

– Koska ongelmallisesta kalliiden luottojen käytöstä kustannukset kaatuvat lopputuloksessa yhteiskunnan maksettaviksi, kannattaisi pohtia olisiko järkevää tarjota hankintoihin edullisempaa rahoitusta esimerkiksi sosiaalisten luottojen muodossa.

Enää ei odoteta

Takuusäätiöltäkin voi hakea kertaluontoista pienlainaa. Pantzarin mukaan hakemuksia voisi tulla heille paljon enemmän.

– Niitä tulee arviolta 500 hakemusta vuodessa, joka vastaa varmaankin muutamien tunnin hakemusmää-

rää pikavippifirmassa.

Takuusäätiö tarkistaa asiakkaan maksukykyyn hyvin tarkkaan ennen rahoituksen myöntämistä, ja siihen menee muutama päivä. Asiakkaat eivät yleensä jaksaa odottaa tätä aikaa.

Odottaminen tuntuu muutenkin olevan avainsana, mitä tulee nykyaikaiseen kuluttamiseen. Koska luotot ja rahoitustuotteet ovat kaikkien saatavilla, niiden käyttöä pidetään normaalina vaikkapa rikkoutuneiden kodinkoneiden hankintaan.

– Enää ei yksinkertaisesti ole vaan yleisenä tapana se, että hankintoja varten säästetään.

Eroon helpommin?

Pantzar sanoo, että pikavipille olisi tehtävä jotain.

Mutta.

– Isoin ongelma taitaa olla siinä, että en itse oikein enää tiedä, mikä pikavippi on ja ketkä niitä myöntävät. Ala on muuttunut viime vuosina paljon. Ne toimijat, jotka myönsivät pari vuotta sitten lähinnä muutaman satasen vippejä muutaman viikon ajalle, myöntävät nyt kymmenien tuhansien eurojen luottoja kymmeniksi vuosiksi. Ja kaikki tapahtuu aivan yhtä nopeasti, muutamassa minuutissa. Kymppitonniin luottoja ei enää oikein vipeiksi kehtaa kutsua.

Pantzar toteaa myös perinteisempien pankkien otaneen viime aikoina valikoimiinsa nopeaa lainaamista. Joskus on jopa vaikeaa sanoa, missä menee pankin ja pikavippifirman raja.

– On helppo todeta, että pikavipit pitäisi kieltää, mut-

ta keiden toiminta ja lainat sitten pitäisi kieltää ja keiden ei? Ääritapaukset löytyvät ehkä helposti, mutta rajanveto on lopulta vaikeaa, koska ala muuttuu niin nopeasti.

Pantzarin mielestä koko luototusala pitää katsoa kokonaisuutena ja luoda yhteisiä pelisääntöjä erilaisiin toimintatapoihin.

– Aivan erityisesti kiinnittäisin huomiota siihen, että jos kerran velkaa saa helposti ja sitä suorastaan tyrkytetään, niin pitäisikö siitä päästä myös eroon nykyistä helpommin? Omasta mielestäni Suomeen tarvitaan erilaisia, uudenlaisia velkajärjestelymuotoja ja velkojen sovitte- lun periaatteita ja käytäntöjä.